

POSUDEK ŠKOLITELE

Barbora Šmejdivá, Jazyk moderní apologie u C. S. Lewise

Jako školitele chci v tomto posudku především podat svědectví o genezi disertační práce. Její kritické zhodnocení ponechám na oponentech.

Barbora Šmejdivá studovala na FF UK obor anglistika-amerikanistika, přičemž v r. 2013 obhájila diplomovou práci *The poetry of John Donne: T. S. Eliot as Critic and Poet*. Její víra i toto studium předznamenalo orientaci k anglicky píšícím křesťanským autorům i zájem o literaturu, její výrazové prostředky a související gnoseologické otázky. Proto také souběžné studium oboru katolická teologie na KTF UK ústilo r. 2012 v diplomovou práci *Básník Slova: Christologie v díle T. S. Eliota* a následná rigorózní práce, obhájená r. 2014, byla sepsána na téma *Představivost jako teologický pojem*. Autorka vycházela z teorie představivosti P. Ricoeura a následně se věnovala teologické reflexi představivosti u J. H. Newmana, K. Rahnera a H. U. von Balthasara. Položila důraz na skutečnost, že i když je teologie *intellectus fidei*, metodologicky spořádaná snaha poznat dějinné Boží zjevení a porozumět mu, nemá tato vědní disciplína působit pouze na rozum posluchačů, nýbrž i na jejich „srdce“ čili na celek jejich osobnosti. To proto, že i Boží zjevení samo se obrací na člověka jako takového, v jeho celistvosti. To znamená, že se obrací na člověka jako bytost racionální, ale i imaginativní. Jazyk představivosti je tedy jeden ze způsobů, jímž mluví Bůh k člověku skrze své stvoření, Písmo a nakonec i skrze svého Syna. Celá práce byla uzavřena třetí kapitolou, která se věnovala přínosu M. P. Gallaghery a ukazovala, jak se toto téma promítá do praxe.

Zde se již zárodečně rýsoval předmět budoucí disertace, který byl původně rozkročen poměrně široce. Ve spolupráci se školitelem však kolegyně Šmejdivá upřesnila, že se bude věnovat autorovi jedinému, jímž bude věhlasný a právem obdivovaný C. S. Lewis. S jeho pomocí chtěla studovat a promýšlet otázku „jazyka moderní apologetiky“. Byla přitom vedena otázkou, jakým způsobem mají být v současné společnosti (minimálně té euroamerické) uplatňovány apologetické postupy, jež sice k teologii nezbytně patří, avšak mají-li naplnit svůj smysl a cíl, musí o křesťanské víře podávat svědectví, jež je rozumové a přitom dokáže oslovovat celek lidské osoby. Rozum přece existuje jenom v interakci s našimi dalšími mohutnostmi a schopnostmi, v celku naší osobnosti. Jakkoli je reálně schopen poznávat pravdu, vnitřní souhlas s ní je více (ne méně!) než rozumový „soud“. Tematizovat „jazyk“ apologetiky obecně a roli „imaginace“ v ní je proto nezbytné právě tehdy, když si uvědomíme, že úkolem apologie není jenom

racionální „obhajoba“ naší naděje (1 Petr 3,15), ale i to, aby byla předkládána jako cosi vnitřně přesvědčivého a věrohodného.

Takto nastolené téma zpracovávala kol. Šmejdová velmi pečlivě, a to i s pomocí zahraničního badatelského pobytu, který byl součástí projektu GA UK. Mohu dosvědčit, že po celou dobu studia pracovala pilně a samostatně. Té samostatnosti bylo pohříchu až moc, neboť jsem se jí jako školitel nemohl dostatečně věnovat, zejména od okamžiku, kdy jsem byl zvolen děkanem. Na výsledné disertaci je to pro mne patrné: doktorandku bych byl vedl k tomu, aby formulovala poněkud jinak zejména kapitolu o Lewisových gnoseologických východiscích. U té se mi zdá, že by jí prospělo, kdyby měla autorka k dispozici rozsáhlejší znalosti noetiky jako takové, protože by jí to bylo umožnilo vnímat Lewise poněkud jinak. Nic z toho jí ale nevyčítám, neboť i když jsme o tom krátce hovořili, nebylo to dostatečné na to, aby si odnesla větší poučení. Považuji však za svou povinnost upozornit na to, že tato pasáž by měla být ještě promyšlena nově.

Úhrnem mám za to, že průběh vzniku práce i její výsledná podoba svědčí o vědomostech i dovednostech, jež jsou s doktorským titulem spojovány, a doporučuji, aby byla disertace po řádné obhajobě hodnocena stupněm „prospěla“.

V Praze dne 5. 2. 2019

prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.